

Šneiderio kirmvabalio, margojo akiuočio ir raudonkrūčio niūravabalio inventorizacija

Vytautas Tamutis, Romas Ferencas
Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus
e-paštas: dromius@yahoo.com, agagutta@gmail.com

Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (išvaizda)

Suaugėlis

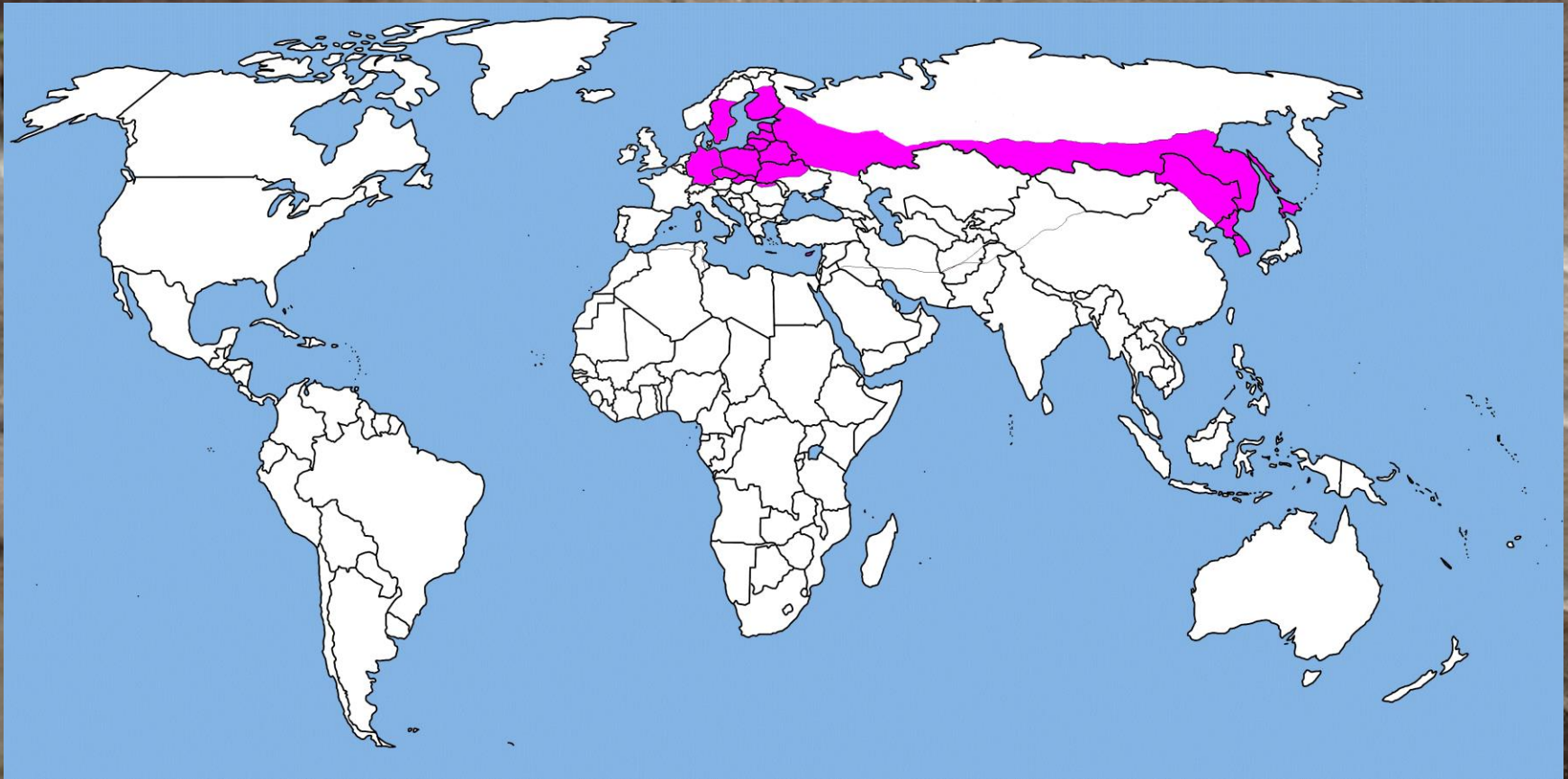

Lerva

Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (biologija)

- Lervos vystosi po negyvų, stovinčių medžių žieve pradiniam (pyrochroidaliniam) jos irimo tarpsnyje;
- Pagal mitybą priskiriamos sapro-ksilo-micetofagams, su polinkiu į grobuoniškumą ir nekorfagiją;
- Vystymosi ciklo trukmė 2 metai;
- Tinkamiausi medžiai: paprastoji pušis ir europinis kėnis.

Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (arealas)

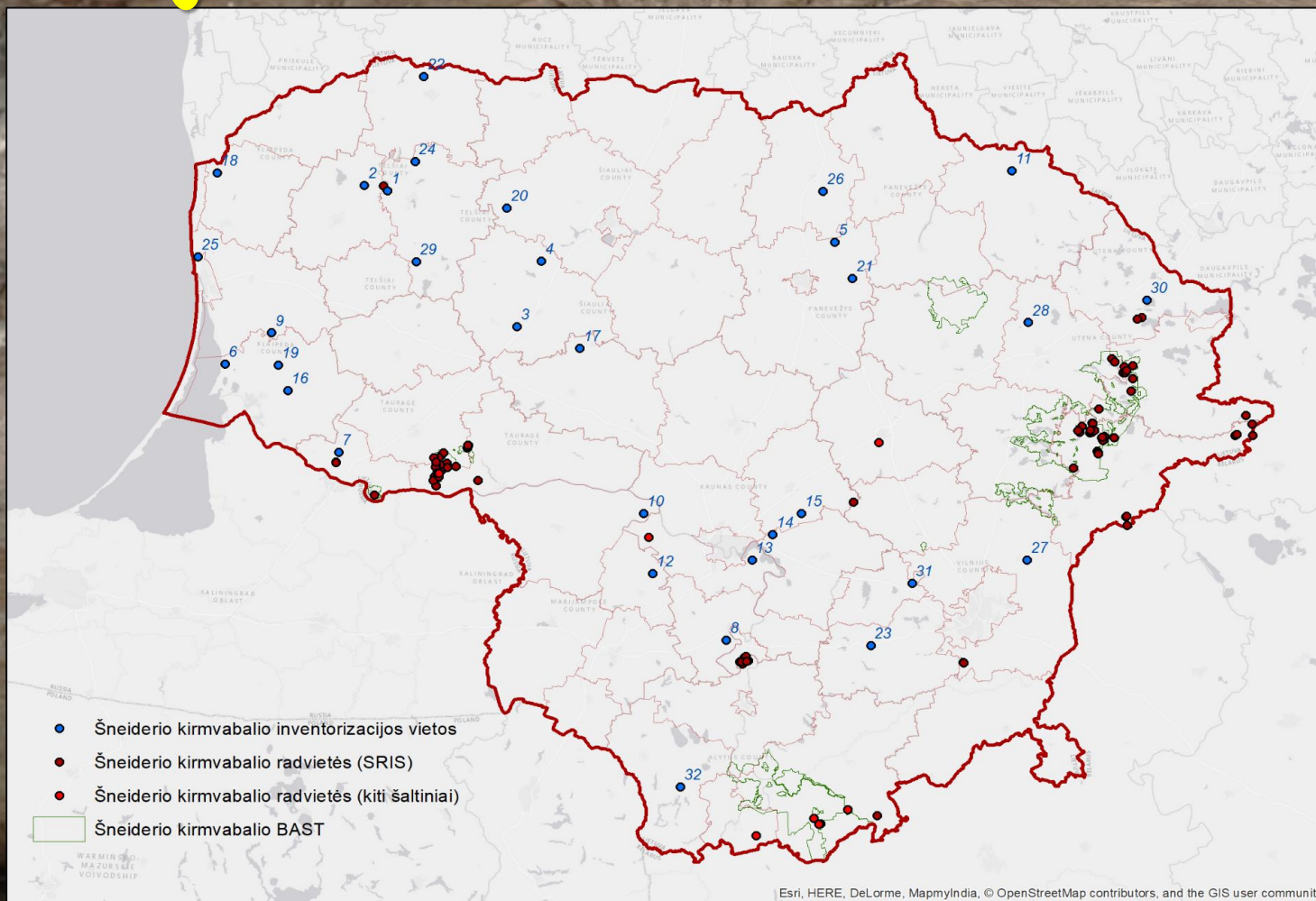
Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (inventorizacija 2019-2021m. Lietuvoje)

Metodika

- Inventorizacija buvo vykdoma transektų metodu;
- Pagal miškotvarkos taksacinius duomenis ir ortofotonuotraukas buvo parinkti maršrutai transektoms;
- Transektų maršrutai buvo parinkti atrankos kriterijus atitinkančiuose medynuose;
- Didžiausias dėmesys skirtas mažiausiai ištirtoms Lietuvos šiaurinei, vakarinei ir centrinei dalims.

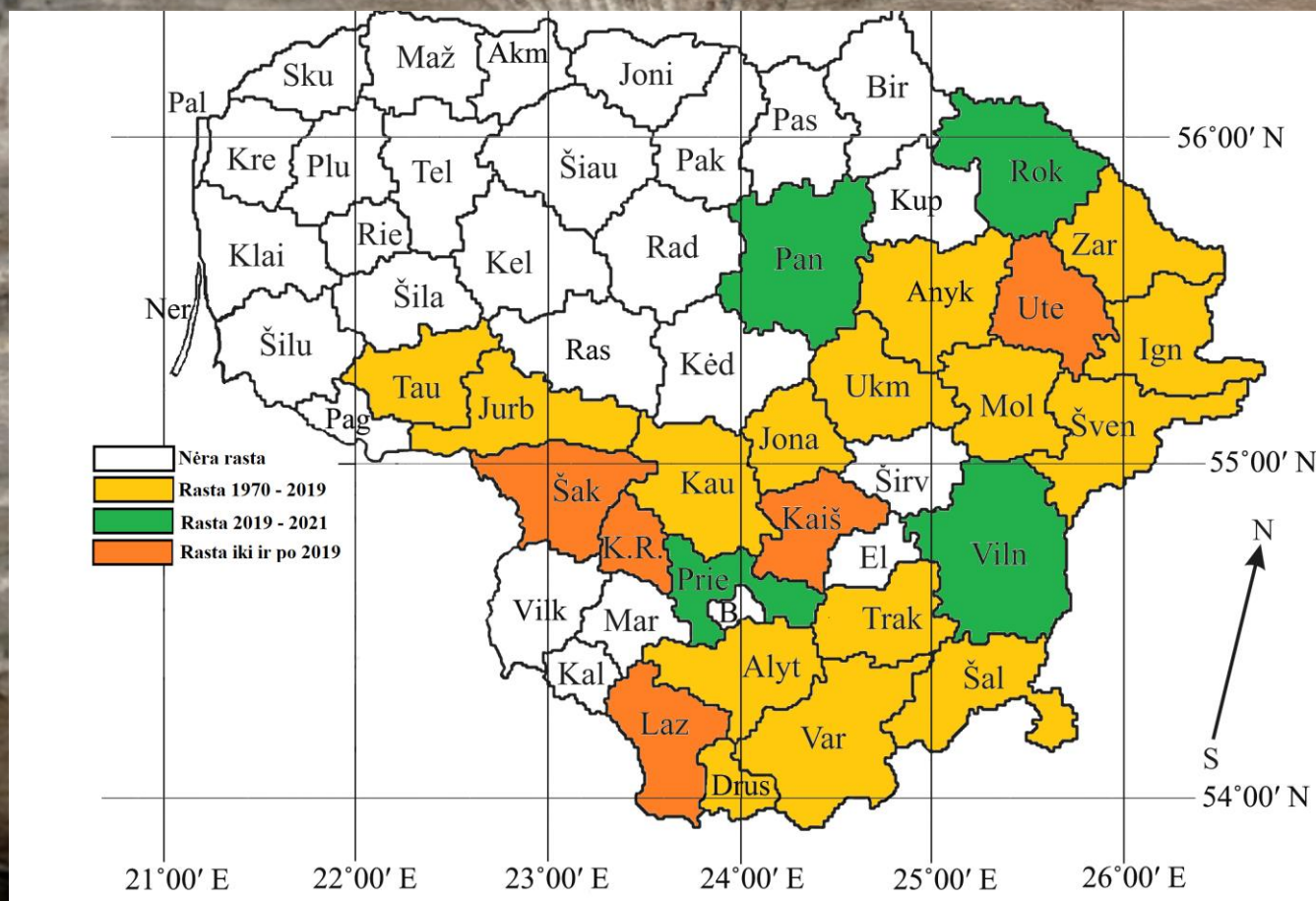
Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (inventorizacija 2019-2021m. Lietuvoje)

Teritorijos

Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri* Panz.) (Boridae) (inventorizacija 2019-2021m. Lietuvoje)

Rezultatai

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (išvaizda)

Suaugėlis

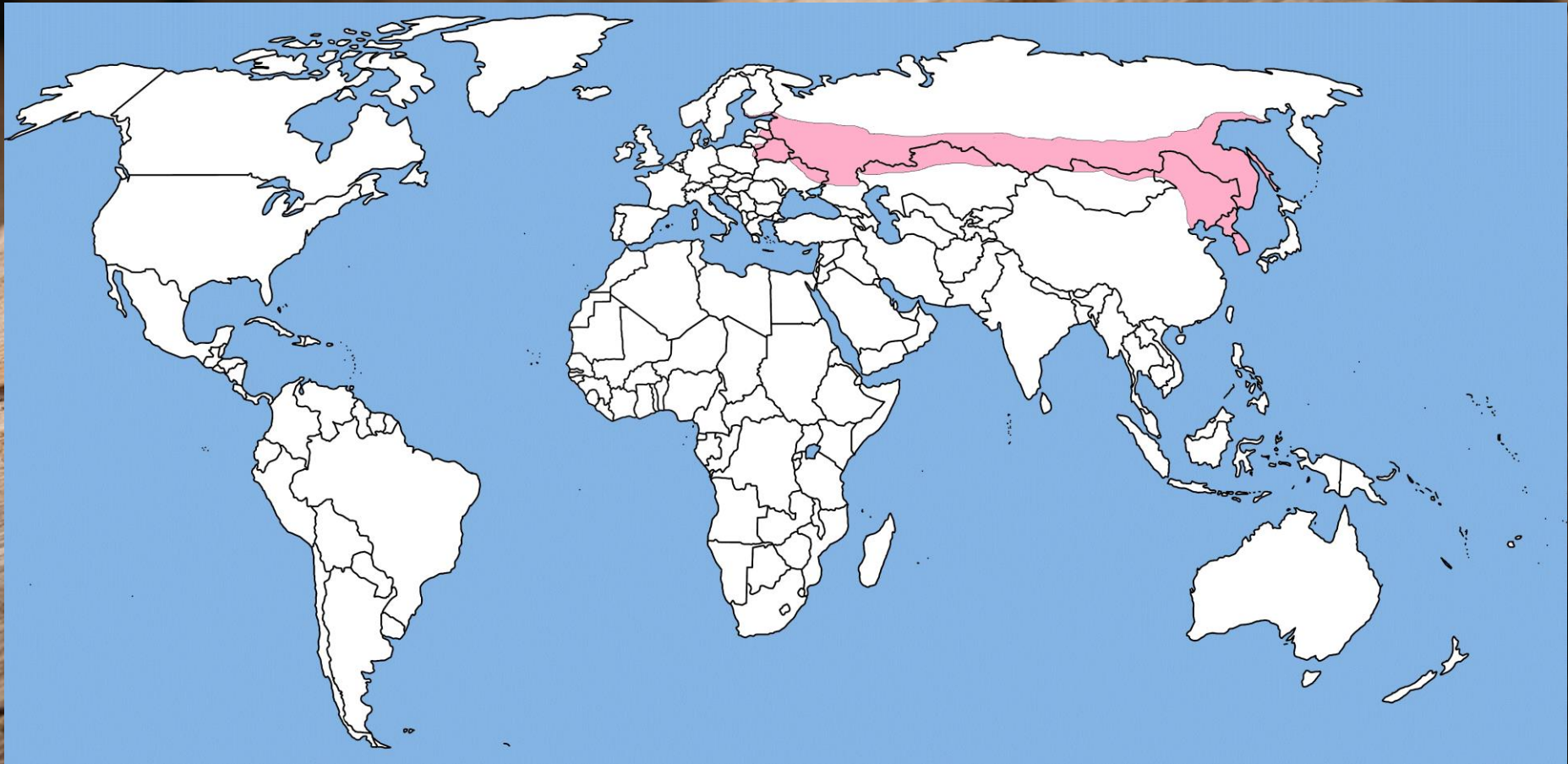

Lerva

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (biologija)

- Lervos vystosi nusilpusių (džiūstančių), lapuočių medžių kamienų ir šakų žievėje, lėliukių kameros būna balanoje arba medienos paviršinėje dalyje;
- Suaugėliai papildomai maitinasi jaunų ūglių žieve;
- Vystymosi ciklo trukmė 2 metai;
- Tinkamiausi medžiai: ąžuolai, liepos, guobos, riešutmedžiai, klevai, gluosniai, uosiai, alksniai.

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (arealas)

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (inventorizacija 2019- 2022m. Lietuvoje)

Metodika

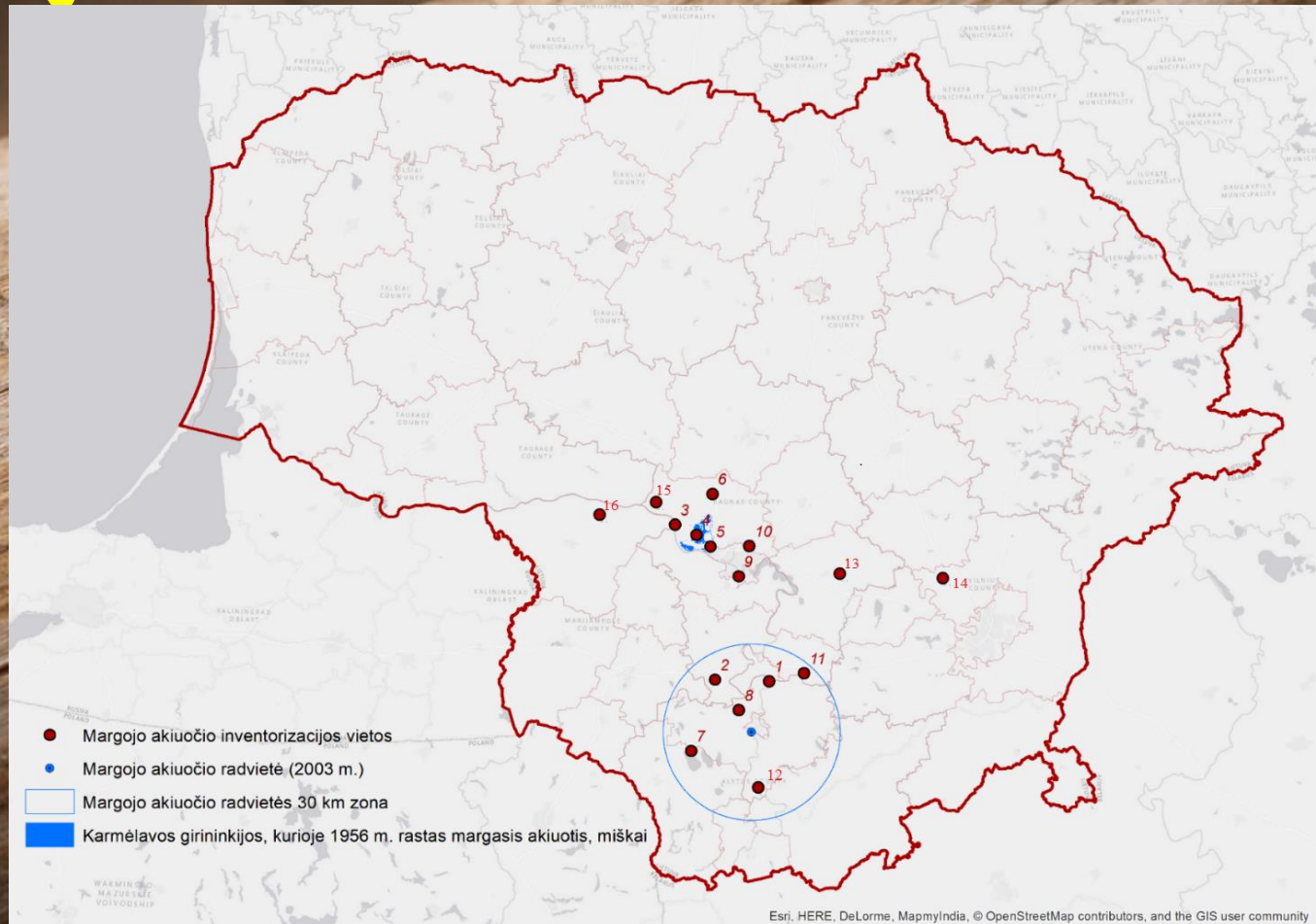
- Inventorizacijai buvo taikomas transektų metodas, vykdant medžių kamienų bei šakų inspektavimą, vabalų gaudymas skrydį trikdančiomis gaudyklėmis (3 vnt.) gegužės-rugpjūčio mėnesiais;
- Pagal miškotvarkos taksacinius duomenis ir vizualinį medynų vertinimą buvo parinkti maršrutai transektoms ir gaudyklių įrengimo vietos;
- Didžiausias dėmesys buvo skirtas medynams esantiems iki 30 km atstumu nuo žinomų radviečių.

Skrydį trikdanči gaudyklė
margajam akiuočiui

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (inventorizacija 2019- 2022m. Lietuvoje)

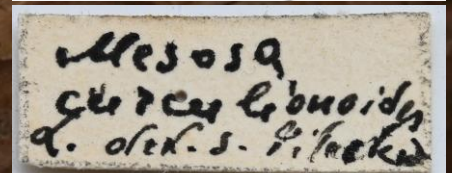
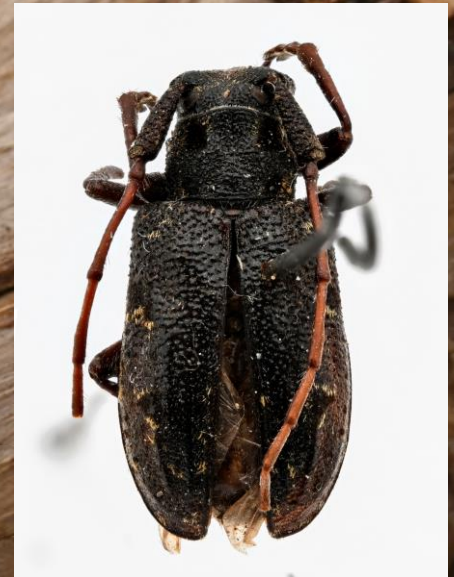
Teritorijos

Margasis akiuotis (*Mesosa myops* Dalman) (Cerambycidae) (inventorizacija 2019- 2022m. Lietuvoje)

Rezultatai

- Peržiūrėjus Kauno T. Ivanausko muziejuje esančius Prof. S. Pileckio vabalų rinkinius, aptiktas tik vienas Lietuvoje surinktas *M. myops* individas klaidingai apibūdintas kaip *M. curculionoides*;
- Inventorizacijos metu vykdant margojo akiuočio tyrimus (paieškas) nepavyko aptikti nė vieno šios rūšies individo, taip pat neaptikta jokių margojo akiuočio veiklos pėdsakų. Todėl tenka konstatuoti faktą, kad Lietuvoje gyvybingos margojo akiuočio populiacijos nėra ir steigti teritorijos jo apsaugai netikslinga. Tikėtina, kad ankstesni margojo akiuočio aptikimo faktai yra susiję su šios rūšies atsitiktine migracija iš paplitimo arealo gilumos.

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (išvaizda)

Suaugėlis

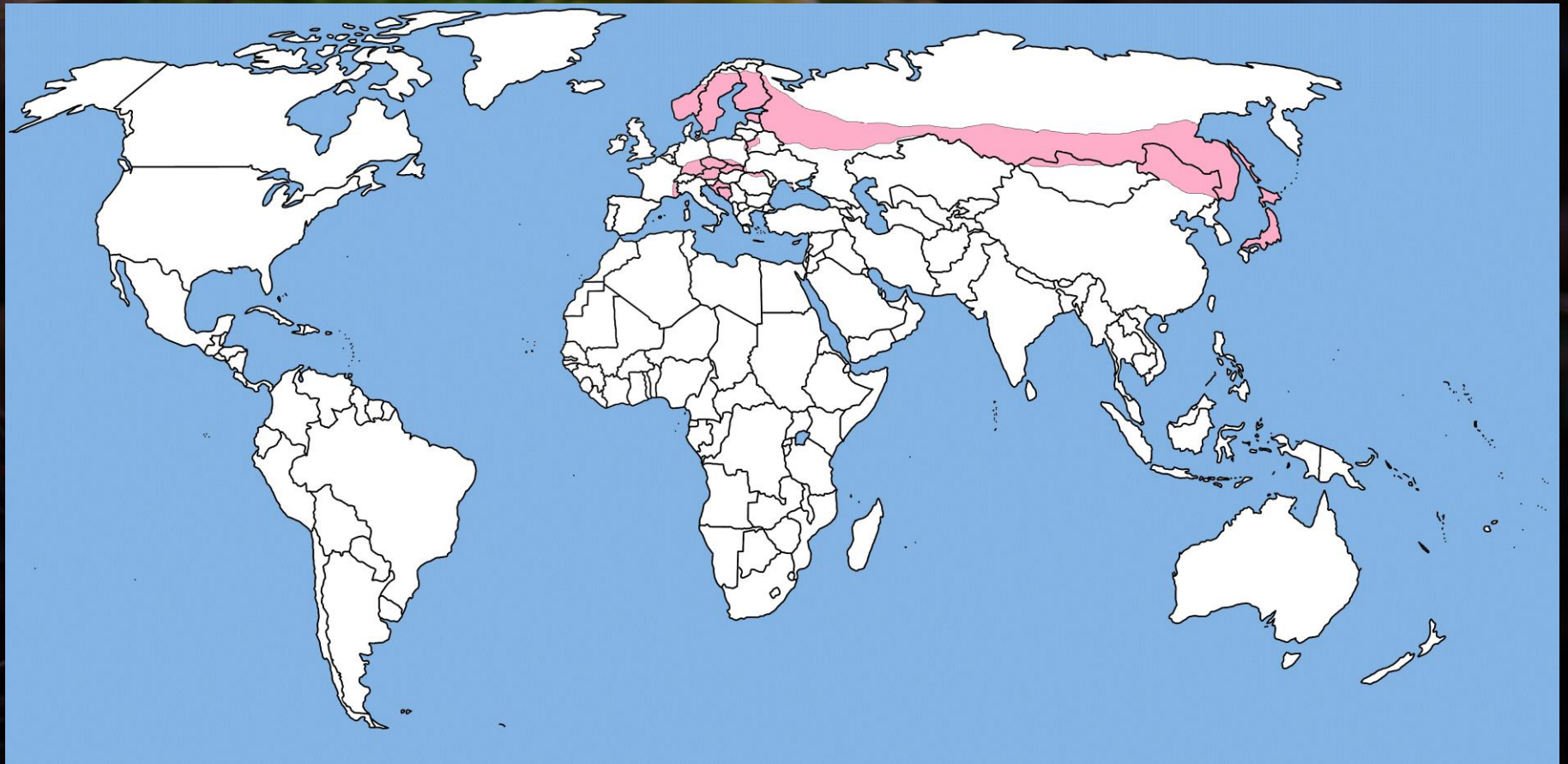

Lerva

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (biologija)

- Lervos vystosi baltojo puvinio pažeistoje, ant žemės gulinčioje medienoje;
- Pastebėtas prierašumas *Trametes*, *Diplomitoporus*, *Polyporus* grybų ardymui medienai;
- Vystymosi ciklo trukmė 2-3 metai;
- Mėgstamiausi medžiai: ąžuolai, bukai, eglės, beržai, klevai, alksniai.

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (arealas)

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (inventorizacija 2019–2021m. Lietuvoje)

Metodika

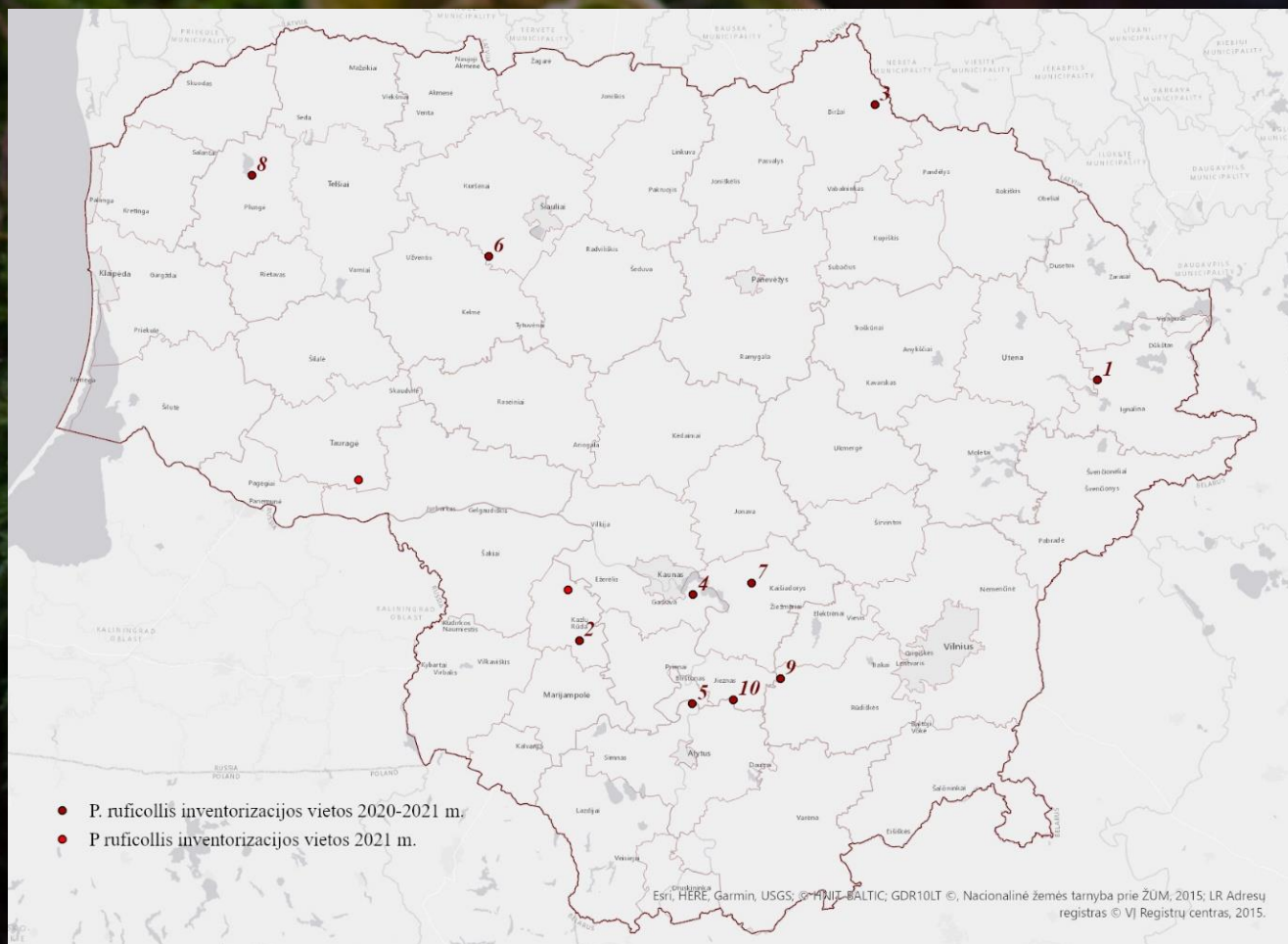
- Inventorizacijai buvo vykdoma naudojant skrydį trikdančias gaudykles (4 vnt) balandžio–rugpjūčio mėnesiais;
- Pagal miškotvarkos taksacinius duomenis ir vizualinį medynų vertinimą buvo parinktos gaudyklių įrengimo vietos;

Skrydį trikdanči gaudyklė

Raudonkrūčiam niūravabaliui

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (inventorizacija 2019–2021m. Lietuvoje) Teritorijos

Raudonkrūtis niūravabalis (*Phryganophilus ruficollis* F.) (Melandryidae) (inventorizacija 2019–2021m. Lietuvoje)

Rezultatai

- Atlikus kolekcinės medžiagos analizę, paaiškėjo, kad skelbti *Phryganophilus ruficollis* faunistiniai duomenys (Inokaitis 2009) priklauso *Phryganophilus auritus* (Motschulsky, 1845) rūšiai.
- Inventorizacijos metu vykdant raudonkrūčio niūravabaliu tyrimus (paieškas) nepavyko aptikti nė vieno šios rūšies individo.
- Tenka konstatuoti faktą, kad Lietuvoje gyvybingos raudonkrūčio niūravabaliu populiacijos nėra ir steigti teritorijos jo apsaugai netikslinga.

Phryganophilus auritus

Děkojame už děmesi

